

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשס"ו, 2006
מספר השאלון: 220,022105

ה י ס ט ו ר י ה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	–	(10×3)	–	30	נקודות
פרק שני	–	$(25 \times 1) + (10 \times 2)$	–	45	נקודות
פרק שלישי	–	(25×1)	–	25	נקודות
סה"כ	–		–	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) ענה על השאלות, על פי ההנחיות ועל פי מה שלמדת.
(2) קרא את השאלות בעיון, וענה אך ורק על מה שנשאלת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. הסבר שני גורמים לצמיחת התנועה הציונית במחצית השנייה של המאה ה-19.
2. הצג שתי דרכים שנקטה התנועה הציונית בגולה כדי לקדם את מטרותיה.
3. מה הייתה ההתחייבות של בריטניה לעם היהודי על פי הצהרת בלפור, ומה היו שני התנאים שהוזכרו בהצהרה זו?
4. הצג שני סעיפים מהסדר ורסאי, שנכפה על גרמניה.
5. הצג את השינויים שחלו במפה המדינית של המזרח התיכון לאחר מלחמת העולם הראשונה.

/המשך בעמוד 3/

**פרק שני – בניין הבית הלאומי היהודי בארץ-ישראל
והיחסים בין יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם**
(45 נקודות)

**בפרק זה עליך לענות על שאלות באחת משתי האפשרויות:
אפשרות א' (בעמודים 3-4) או אפשרות ב' (בעמודים 5-6).
שים לב: יש לענות על שאלות מאפשרות אחת בלבד.**

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7), ועל שתיים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות).
בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

6. התפתחות הבית הלאומי בשנת ה-20

קרא את הקטע שלפניך, וענה על שני הסעיפים שאחריו.

"נראה כי עצם המעבר משלטון עוין לשלטון אוהד היה בו כדי להמריץ את העולים היהודים [מאירופה] לשנות כיוון, ולהפנות את זרם ההגירה מכיוונה המערבי לכיוון דרומי-מזרחי [לארץ-ישראל], מה גם ששערי ההגירה במערב החלו להיסגר ... הממשל הבריטי לא הסתפק בפתיחתם למעשה של שערי הארץ לעלייה ... נראה כי פעולות מסוימות היו מכוונות לעזור לעולים גם מעבר לפתיחת השערים".

(ביגר ג', מושבת כתר או בית לאומי, יד יצחק בן צבי, תשמ"ג, עמ' 175)

א. הסבר את שני הגורמים, הנזכרים בקטע, לעליית יהודים לארץ-ישראל בשנות ה-20.
(10 נקודות)

ב. מהי טענת מחבר הקטע בנוגע לכוונות הבריטים בפעולותיהם בארץ-ישראל?
הצג שתי פעולות של הנציבים הבריטים בארץ-ישראל בשנות ה-20, המדגימות טענה זו.
(15 נקודות)

7. יחסי יהודים-ערבים-בריטים בשנות ה-20

א. הסבר את הגורמים למאורעות תרפ"ט (1929). (10 נקודות)

ב. מאורעות תרפ"ט הביאו לשינוי במדיניות בריטניה בארץ-ישראל.

מהו השינוי, וכיצד הוא בא לידי ביטוי ב"ספר הלבן" השני (1930)? (15 נקודות)

/המשך בעמוד 4/

(שים לב: המשך אפשרות א' בעמוד הבא.)

שאלות גישור: המשך בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

8. הצג שתי סיבות לעלייה לארץ-ישראל בשנות ה-30.

9. תאר את התפתחות היישוב היהודי בתחום ההתיישבות אן בתחום הכלכלה בשנות ה-30.

10. הצג שתי דרכי מאבק של הערבים במהלך "המרד הערבי" (1936-1939).

11. הצג שתי דרכי התארגנות של היישוב היהודי בתחום הביטחון בשנים 1936-1939.

/המשך בעמוד 5/

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 12-15), ועל אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 16-17).

שאלות מבוא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 12-15 (לכל שאלה – 10 נקודות).

12. הצג שלוש התחייבויות של בריטניה על פי טופס המנדט.

13. הצג שלוש פעולות של "ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל".

14. הצג את המאפיינים של מושב עובדים ושל קיבוץ.

15. הצג שני גורמים שעיכבו את בניין הבית הלאומי בשנות ה-20.

(שים לב: המשך אפשרות ב' בעמוד הבא.)

שאלות נושא: המשך בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

ענה על אחת מהשאלות 16-17 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

16. מדיניות בריטניה ותגובות היישוב היהודי

- א.** ביישוב היהודי היו גישות שונות בנוגע לדרך הפעולה שיש לנקוט כלפי מדיניות בריטניה בארץ-ישראל. הסבר את הגישה של אחת מהקבוצות האלה: מחנה הפועלים, הרוויזיוניסטים, "ברית הבריונים". (10 נקודות)
- ב.** הצג את התוכן של "הספר הלבן" השלישי (1939), והסבר מדוע הוא עורר התנגדות חזקה ביישוב היהודי כולו. (15 נקודות)

17. ועדת פיל (1937)

- א.** הצג את המסקנות ואת ההמלצות של ועדת פיל. (10 נקודות)
- ב.** קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.
- "הדבר הגדול שיש בדין וחשבון של הוועדה [ועדת פיל] ... הוא הכרזת מדינה יהודית בארץ-ישראל ... הקמת המדינה היהודית יוצרת מעמד בין-לאומי חדש לעם העברי ועושה אותו לחבר שווה-זכויות במשפחת האומות החופשיות והעצמאיות ... מדינה יהודית כזו מאפשרת בתקופה הקרובה ... עלייה של מאה אלף איש לשנה. עם מפתח העלייה בידנו, עם חוקי עבודה ותעשייה וקרקע שאנו נחוקק ... עם צבא יהודי ומשטרה יהודית נאמנים לביטחון הארץ ... נבצע את הדבר שלא יכלה ולא רצתה לבצע פקידות זרה".
- (בן-גוריון ד', במערכה, א', תש"ו, עמ' 113)
- הסבר את הנימוקים של בן-גוריון לתמיכה בתכנית ועדת פיל, על פי הקטע שקראת. (15 נקודות)

פרק שלישי – ארצות האסלאם והיהודים בהן בין שתי מלחמות העולם

(25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

18. השלטון הקולוניאלי והתמורות בחיי היהודים

א. הצג את השינויים שחלו בחיי היהודים בארצות האסלאם בשניים מהתחומים:

דמוגרפיה, כלכלה, חינוך, והסבר את השפעת השלטון הקולוניאלי על השינויים שהצגת. (17 נקודות)

ב. הבא שתי דוגמאות מאחת מארצות האסלאם לשינויים שהצגת בסעיף א

(דוגמה אחת מכל תחום). (8 נקודות)

19. השינוי ביחס אל היהודים בארצות האסלאם בשנות ה-30

א. מה היה השינוי שחל ביחס של החברה הקולוניאלית והחברה המוסלמית אל היהודים

בשנות ה-30? הבא דוגמה לשינוי זה מאחת מארצות האסלאם.

(10 נקודות)

ב. הסבר את הגורמים לשינוי שהצגת בסעיף א. (15 נקודות)

ב ה צ ל ח ה !

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט